

دبیرستان ماندگار ایرانشهر توسط معمار فقید فرانسوی، آندره گدار، طراحی و توسط جمع زیادی از استادکاران یزدی از جمله زنده یاد استاد علی اکبر خرمی (معرف به اکبر آخوند)، حسینعلی محمودی مهریزی، علی اکبر گلاب، محمود خوش‌زبان و محمدابراهیم رمضانخانی اجرا شده است. زمین دبیرستان بخشی از ملک کاروانسرای نوابی بوده است که مالک آن، نواب آقا حسین به اداره فرهنگ وقت جهت ساخت دبیرستان اهدا کرده است.

ساختمان مدرسه ایرانشهر در دو طبقه با پلان ناودانی و زیربنای ۴۷۲۵ متر مربع می باشد. طبقه زیر زمین به مساحت ۱۷۶۰ متر مربع در بخش جان ناودانی و طبقه همکف به مساحت ۲۹۶۵ متر مربع است. کلاس های درس، اتاق های اداری و سالن آمفی تئاتر در طبقه همکف قرار گرفته است.

سقف طبقات ساختمان از نوع قوسهای تخم مرغی شکل که مشخصه معماری عصر ساسانی و قوسهای خیزدار ویژگی عصر صفوی می باشد بنا شده است. طاق از نوع آجری و در محدوده آمفی تئاتر دولایه دارد. روی طاق در بام ساختمان یک لایه ۵ تا ۱۰ سانتی متری خاک و بر روی خاک یک لایه آجر چینی بصورت خشکه چینی به ضخامت ۴/۵ سانتی متر اجرا شده است.

در سقف زیرزمین تا راس قوس خاکریزی و بر روی آن جمعا به ضخامت ۵ سانتی متر با موزاییک فرش شده است.

عملیات ساختمانی در ۱۵ فروردین ۱۳۰۵ آغاز گردید و در آبان ماه ۱۳۱۰ تمامی کارهای ساختمان به پایان رسید و علی اصغر حکمت دبیرستان را افتتاح کرد و به نام ایرانشهر نامگذاری شد.

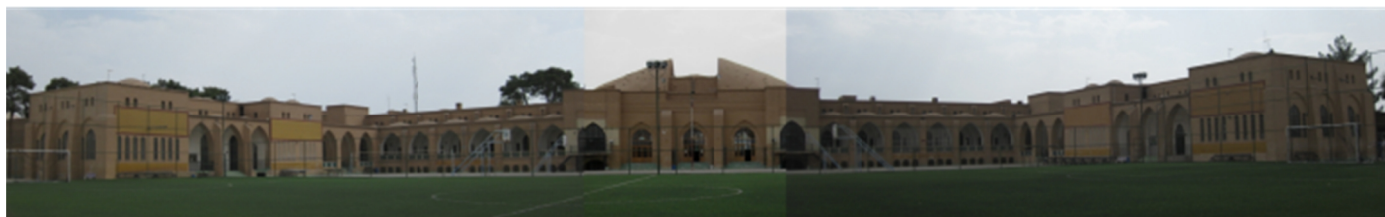
هزینه ساخت این بنای ارزشمند در سال اجرا برابر با هفتصد و شصت هزار ریال معادل هفتاد و شش هزار تومان بوده که از محل اعتبارات دولتی تامین شده است.

در این ساختمان متجاوز از ۳۰ میلیون آجر، ۶ هزار تن سنگ لاشه، ۵۷۵ تن گچ، ۴۰۰ تن آهک، ۱۱ هزار عدد کاشی و هزار متر مربع سنگ تراش مصرف گردیده است. مجموعا ۱۰۶۰۰ بنا و ۴۰ هزار کارگر در ساخت این بنا شرکت داشته اند.

در زمان تاسیس این دبیرستان در شهر یزد آب لوله کشی نبود. اما این دبیرستان آب و سرویس بهداشتی داشته و شیرهای آب خوری و حتی شیرهای آب باغچه ها از منبع آب ساخته شده در طبقه دوم تغذیه می شد. این منبع آب در یک اتاق امن بوده که به لحاظ بهداشتی و امنیتی دسترسی به آن مشکل بود. آب را از طریق چاه چهل گز و توسط چرخ چاه به منبع می رساندند.

کاربری زیرزمین از سال ۱۳۶۷ به موزه علوم تغییر داده شده است.

این اثر در تاریخ ۴ تیر ۱۳۷۷ با شماره ثبت ۲۰۰۴۸ به عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده است. دبیرستان ایرانشهر یزد نخستین دبیرستانی است که در یزد تاسیس شد.

نمای باز شمالی ساختمان دبیرستان ایرانشهر

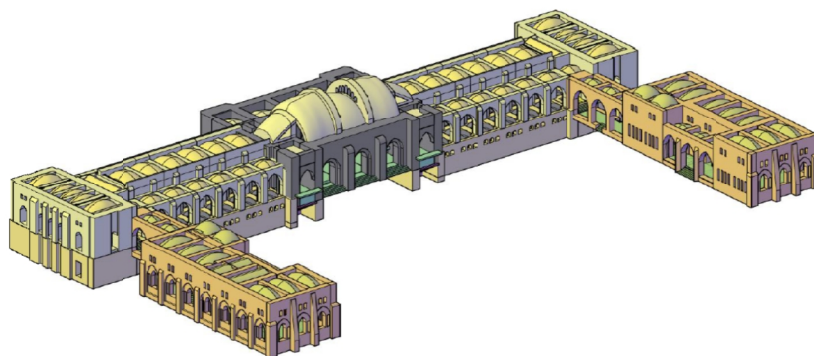

سالن آمفی تاتر

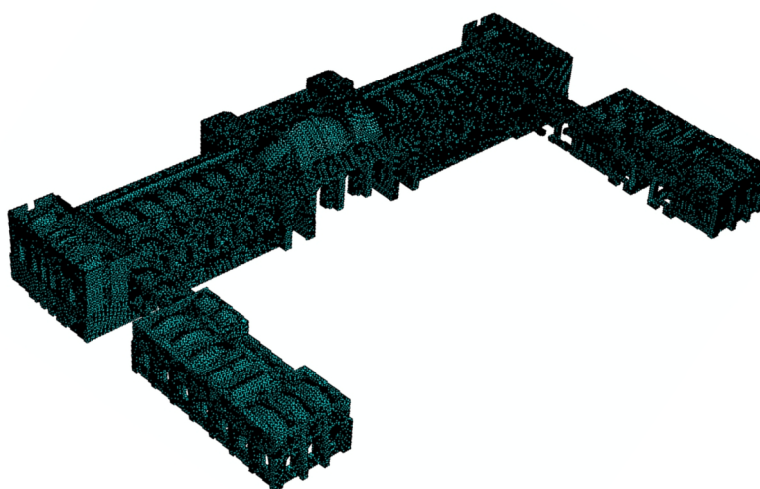
ارتفاع آمفی تاتر بالغ بر ۱۲ متر است.

در مطالعات مقاوم سازی ساختمان هدف بهسازی "مطلوب" تعیین شد. لذا انتظار می رود که تحت زلزله سطح خطر ۱، ایمنی جانی ساکنین و ایمنی تجهیزات و تاسیسات تامین گردد و در سطح خطر ۲ ساختمان فرو نریزد.

مدل ریاضی ساختمان با توجه به نقشه ها و اطلاعات موجود سازه ای به صورت سه بعدی حجمی با استفاده از نرم افزار CAD ساخته شده و سپس به نرم افزار آباکوس منتقل گردیده و مورد تحلیل قرار گرفته است.

الف) مدل سه بعدی در نرم افزار اتوکد

ب) مدل سه بعدی در نرم افزار آباکوس

نمای کلی سازه مدلسازی شده ساختمان مدرسه

با تقویت تعداد ۵۶ پایه با روش Center Core طرح مقاوم سازی ساختمان تهیه شد و میزان اثربخشی آن با ارزیابی موارد زیر به تایید رسید.

- کنترل میزان انطباق نتایج تحلیل با نرم افزار آباکوس با روش ارائه شده در FEMA 356

- کنترل معیار جابجایی نسبی (drift) در نقاط نشانه

- کنترل خرابی (damage) در نقاط نشانه شامل محل تقاطع جان و بال های ساختمان

- بررسی نمودار نیرو- تغییر مکان در هر تحلیل